

Mottagare

Miljö- och byggnämnden

Upprättande av åtgärdsprogram för luftpartiklar

Förslag till beslut

1. Miljö- och byggnämnden beslutar att godkänna förslaget till åtgärdsprogram och överlämnar till regionstyrelsen för slutligt antagande i regionfullmäktige.
2. Miljö- och byggnämnden ger, under förutsättning att åtgärdsprogrammet antas i regionfullmäktige, i uppdrag till teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen att svara för programmets genomförande, uppföljning och återrapportering.

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade i februari 2025 att teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen skulle ta fram ett nytt åtgärdsprogram för luftpartiklar (PM10), vilket har utförts genom en förvaltningsövergripande arbetsgrupp i bred samverkan internt och externt, samt med stöd av SLB-analys och Naturvårdsverket.

Åtgärdsprogrammet har under framtagandeprocessen varit ute på ett lagenligt samråd. Samrådstillfällen har anordnats med allmänhet och näringsliv, och inkomna synpunkter har besvarats i samrådsredogörelsen. En lagenlig miljöbedömning följer också med programmet.

Syftet med åtgärdsprogrammet är att säkerhetsställa en god luftkvalitet utomhus på Gotland. Målet är att klara nya gränsvärden för PM10 årligen från 2026, så att miljökvalitetsnormen kan uppnås.

Det nya åtgärdsprogrammet ersätter det tidigare programmet. Som underlag har åtgärderna för 2019–2025 utvärderats och en omvärldsanalys av andra kommuners åtgärder har utförts. Effekten av vissa åtgärder har beräknats av SLB-analys.

Indelning har gjorts mellan åtgärder med direkt effekt och förebyggande insatser, för att rapporteringskravet till EU inte ska bli för omfattande.

Åtgärdsprogrammet är framtaget i samverkan med Trafikverket, som har med egna åtgärder.

Miljö- och byggnämndens tillsynsansvar har förtydligats. Väghållares åtgärder har förankrats för att skapa samsyn och underlätta tillsynsprocessen.

Arbetsgrupp och styrgrupp kommer göra årlig uppföljning. Under 2028 ska en omfattande utvärdering återskopas till nämnderna.

Befintlig RAM täcker de flesta åtgärder. Det kan krävas extra finansiering till större investeringar inom trafikräkning, trafikplanering och grön infrastruktur. Finansieringsbehovet skulle kunna öka framöver om mätningar visar att fler åtgärder behövs. Om ytterligare finansiering efterfrågas bör politiken godkänna detta, om det behövs för att följa åtgärdsprogrammet och/eller för att miljö kvalitetsnormen ska kunna klaras.

Åtgärdsprogrammet går som beslutsärende till både tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden, före antagande i regionfullmäktige.

Beslutsunderlag

TSF Tjänsteskrivelse till MBN åtgärdsprogram PM10 daterad 2026-03-20
Förslag till åtgärdsprogram för luftpartiklar (PM10) inklusive bilagor

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Lise Langseth
Teknik- och samhällsbyggnadsdirektör

Mattias Edsbagge
Avdelningschef bygglov och miljö

Skickas till

Regionstyrelsen (beslutet justeras omedelbart och skickas till RS-registrator, så att det kommer in på ärende RS 2025/514)